

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 25. studeni 2008.

Original: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Uldis Ķinis
sudija Elizabeth Gwaunza

Tajnik: g. Hans Holthuis

Odluka od: 25. studenog 2008.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽITELJSTVA ZA UVRŠTAVANJE DOKUMENATA
U SPIS I DODAVANJE DVA DOKUMENTA POPISU DOKAZNIH PREDMETA
TUŽITELJSTVA NA TEMELJU PRAVILA 65ter**

Tužiteljstvo:

g. Alan Tieger
g. Stefan Wacspi

Obrana Ante Gotovine:

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

Prijevod

1. Dana 5. kolovoza 2008. tužiteljstvo je Vijeću podnijelo zahtjev za uvrštavanje u spis sudsko-medicinski dokumenata koji se odnose na skupljanje i pokop ostataka osoba za koje se navodi da su ubijene za vrijeme i nakon operacije "Oluja" i za dozvolu da doda dva dokumenta svojem popisu dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter.¹ Obrana je 26. kolovoza 2008. dostavila zajednički odgovor na Zahtjev, uloživši prigovor na uvrštenje sudsko-medicinskih dokumenata, ali ne i na dodavanje dva dokumenta popisu dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter.²

Podnesci

2. Tužiteljstvo traži da doda dva dokumenta svojem popisu dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter; jedan je popis leševa koji je tužiteljstvo primilo u srpnju 2007., dok je drugi popis identificiranih osoba, koji je previdom izostavljen s popisa dokaznih predmeta tužiteljstva na temelju pravila 65ter.³ Oba dokumenta uvrštena su u Dodatak E Zahtjevu i spominju se u Dodacima B i D.⁴

3. Tužiteljstvo predložene dokumente, čije uvrštenje u spis traži, dijeli u dvije kategorije. U Kategoriji 1 su tadašnji formulari o identifikaciji i fotografije leševa koje je Ministarstvo za unutarnje poslove Republike Hrvatske (dalje u tekstu: MUP) našlo i prikupilo u kolovozu i rujnu 1995. i popisi imena osoba čiji su to leševi, koje su sastavili službenici MUP-a (Dodaci A i B).⁵ Kategorija 2 sadrži zapisnike s ekshumacije koje su sastavili članovi tima tužiteljstva i tima iz Republike Hrvatske u vezi s ostacima pronađenima na grobljima u Kninu, odnosno Gračacu (Dodaci C i D).⁶ Tužiteljstvo ovdje i u svojem Daljnjem pojašnjenju o identitetu žrtava (dalje u tekstu: Daljnje pojašnjenje) tvrdi da su ti dokumenti relevantni za navode o ubojstvima stotina srpskih civila u kolovozu i rujnu 1995. na području na koje se odnosi Optužnica, a posebno za navode iz točke 1 (progoni, uključujući one izvršene ubojstvom) i

¹ Zahtjev tužiteljstva za uvrštenje u spis dokumenata i dodavanje dva dokumenta na popis dokaza tužiteljstva na temelju pravila 65ter, 5. kolovoz 2008. (dalje u tekstu: Zahtjev), par. 1, 4.

² Zajednički odgovor obrana na Zahtjev tužiteljstva za uvrštenje u spis dokumenata i dodavanje dva dokumenta na popis dokaza tužiteljstva na temelju pravila 65ter, 26. kolovoz 2008. (dalje u tekstu: Odgovor), par. 2, 16-17.

³ Zahtjev, par. 21-22.

⁴ Zahtjev, par. 23, Dodaci B, D, E.

⁵ Zahtjev, par. 3.

⁶ Zahtjev, par. 3.

Prijevod

točkama 6 i 7 (ubojstvo) Optužnice.⁷ Prema mišljenju tužiteljstva, dokumenti u Dodacima A i B relevantni su jer pokazuju kako su hrvatske vlasti sustavno skupljale velik broj leševa, sahranjivale ih u zajedničke grobnice i o tome izvještavale visoke predstavnike hrvatskih vlasti.⁸ Tužiteljstvo tvrdi da sudsko-medicinski dokumenti u Dodacima C i D otkrivaju metodologiju pokapanja i identifikacije leševa nakon operacije "Oluja", povezuju tadašnju dokumentaciju o skupljanju i pokapanju leševa s kasnijom ekshumacijom i pregledom tih istih ostataka i relevantni su u svrhu utvrđivanja identiteta i uzroka smrti mnogih žrtava.⁹ Osim toga, tužiteljstvo tvrdi da ti dokumenti ukazuju na to da se do 2001. nisu obavljala sudsko-medicinska vještačenja posmrtnih ostataka osoba za koje se tvrdi da su ubijene za vrijeme i nakon operacije "Oluja".¹⁰

4. Osim što su relevantni, tužiteljstvo tvrdi da ti dokumenti sadrže pokazatelje autentičnosti i pouzdanosti koji zadovoljavaju uvjet za uvrštavanje u spis budući da su to službeni zapisnici hrvatskih ili međunarodnih vlasti, od kojih su mnogi pribavljeni na temelju zahtjeva za pomoć upućenih hrvatskim vlastima.¹¹ Ekshumacije na groblju u Kninu obavio je tim vještaka sudske medicine Ureda tužitelja (dalje u tekstu: Tužiteljstvo), dok je ekshumacije na groblju u Gračacu obavio tim vještaka sudske medicine Republike Hrvatske, a nadzirao ih je tim vještaka sudske medicine tužiteljstva.¹² Nakon obje ekshumacije posmrtnu ostatak pregledali su vještaci sudske medicine u mrtvačnici na Šalati u Zagrebu.¹³ Pored toga, Dodatak D sadrži identifikacijske informacije koje je Ured Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale dobio od Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu.¹⁴

5. Tužiteljstvo prihvaća da je u spis uvršteno niz dokumenata sadržanih u Dodacima, ali ih sad podnosi kako bi Vijeću i obrani dostavilo cjelovit popis dokumenata iz svake kategorije,

⁷ Zahtjev, par. 13-15. Vidi Daljnje pojašnjenje, 17. srpanj 2008.

⁸ Zahtjev, par. 16.

⁹ Zahtjev, par. 20.

¹⁰ Zahtjev, par. 20.

¹¹ Zahtjev, par. 7-8.

¹² Zahtjev, par. 10.

¹³ Zahtjev, par. 10.

¹⁴ Zahtjev, par. 12.

Prijevod

organiziranih na način koji povezuje te dokumente s pojedinačnim žrtvama navedenim u Prilogu optužnici i Daljnjem pojašnjenju.¹⁵

6. U svojem Odgovoru obrana ulaže prigovor na uvrštenje u spis dokumenata u Dodacima A-D Zahtjevu.¹⁶ Tvrdi se da je Čermakova obrana već predložila da se izravno, a ne putem svjedoka, uvrste gotovo svi dokumenti u Dodatku B, koje je napisao Ivica Cetina, načelnik Policijske uprave Zadarsko-kninske, i uputio zapovjednicima MUP-ove operacije "Povratak", i da su oni već uvršteni u dokaze.¹⁷ Obrana tvrdi da bi bilo primjerenije dokumente koji još nisu uvršteni u dokaze predložiti na usvajanje preko svjedoka koji su određeni za svjedočenje.¹⁸ Štoviše, odbrana tvrdi da dodatni "pokojnici" u Dodacima A-D nisu "žrtve" prema pravilu 2 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), budući da tužiteljstvo u svojem Zahtjevu govori o "lišavanju života" stotina civila, ali ne navodi da su ubijeni.¹⁹

7 Osim toga, obrana tvrdi da bi odobrenje Zahtjeva prekršilo temeljna prava optuženog, zajamčena članovima 20 i 21 Statuta Međunarodnog suda jer je tužiteljstvo zatražilo uvrštenje dokumenata relevantnih za 189 osoba navedenih u Daljnjem pojašnjenju,²⁰ što obrana osporava i o čemu u vrijeme podnošenja Odgovora obrane još uvijek nije bila donijeta odluka.²¹

8. Obrana nema prigovor na dodavanje dva dokumenta u Dodatku E Zahtjevu popisu dokaznih predmeta tužiteljstva na temelju pravila 65ter.²²

Mjerodavno pravo

9. Vijeće ima diskrecijsko pravo da odobri zahtjev za izmjenu popisa dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter ako se uvjerilo da bi to bilo u interesu pravde.²³ Primjenjujući ovo

¹⁵ Zahtjev, par. 6

¹⁶ Odgovor, par. 2.

¹⁷ Odgovor, par. 2, 13.

¹⁸ Odgovor, par. 2, 15.

¹⁹ Odgovor, par 4, 6-8.

²⁰ Daljnje pojašnjenje, 17. srpanj 2008., Dodatak C, "Izmijenjeni raspored 2".

²¹ Odgovor, par. 2, 9-12.

²² Odgovor, par. 16. Obrana spominje "Dodatak F" Zahtjevu ali budući da Zahtjev ne sadrži takav dodatak, Vijeće shvaća da se podnesak obrane odnosi na Dodatak E, koji sadrži dva dodatna dokumenta.

Prijevod

diskrecijsko pravo, Vijeće mora uskladiti dužnost tužiteljstva da izvede raspoložive dokaze kako bi potkrijepilo svoje argumente s pravom optuženih na pravično i ekspeditivno suđenje i s pravom na dostatno vrijeme i uvjete za pripremu njihove obrane.²⁴ S tim u vezi Vijeće će razmotriti jesu li dokumenti u Dodatku E *prima facie* relevantni i imaju li dokaznu vrijednost, je li tužiteljstvo iznijelo valjan razlog za dodavanje dokumenata u ovoj fazi postupka i do koje mjere novi dokumenti stvaraju dodatni teret obrani.²⁵

10. Na temelju pravila 89(C) Pravilnika Vijeće može uvrstiti relevantne dokaze za koje smatra da imaju dokaznu vrijednost. Strani u postupku nije nužno zabranjeno zatražiti uvrštenje nekog dokumenta u spis iako taj dokument nije bio predložen svjedoku koji je za vrijeme davanja iskaza u sudnici znao za dokument ili njegov sadržaj.²⁶

Diskusija

Dodavanja dva dokumenta popisu dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter

11. U vezi s dodavanjem dva dokumenta iz Dodatka E Zahtjevu, tj. popisa leševa i popisa identificiranih osoba, popisu dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter, Vijeće smatra da su oni *prima facie* relevantni za navode o progonu i ubojstvu u točkama 1, 6 i 7 Optužnice. Budući da su dokumente izdali službeni izvori, uključujući hrvatski MUP i timove vještaka za sudsku medicinu Tužiteljstva i hrvatske Vlade, smatra se da posjeduju *prima facie* dokaznu vrijednost.

12. Tužiteljstvo je primilo prvi dokument, popis leševa, negdje u srpnju 2007., nakon što je 16. ožujka 2007. dostavilo prvobitni popis dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter. Međutim, od tog datuma tužiteljstvo je podnijelo dva zahtjeva za izmjenu popisa dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter koje je Vijeće odobrilo 14. veljače 2008., odnosno 15.

²³ Odluka po zahtjevu tužiteljstva za izmjenu popisa dokaznih predmeta, 14. veljača 2008. (dalje u tekstu: Veljačka odluka), par. 16; Odluka po Drugom zahtjevu tužiteljstva za izmjenu popisa dokaznih predmeta, 15. svibanj 2008. (Svibanjska odluka), par. 3.

²⁴ *Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-04-83-PT, Odluka po zahtjevu da se odobri dopuna spiska svjedoka i dokaznih predmeta optužbe, 9. srpanj 2007., str. 6; Svibanjska odluka, par. 3.

²⁵ Veljačka odluka, par. 17; Svibanjska odluka, par. 3, 8.

Prijevod

svibnja 2008.²⁷ Tužiteljstvo ni u jednom od ta dva zahtjeva nije tražilo dodavanje tog dokumenta i nije o tome dalo nikakvo objašnjenje. Što se drugog dokumenta tiče, popisa identificiranih osoba, tužiteljstvo navodi da ga je ranije izostavilo zbog previda. Stoga Vijeće ne nalazi da je pokazan valjan razlog za kašnjenje tužiteljstva u podnošenju dokumenata. Međutim, obrana se ne protivi dodavanju ta dva dokumenta popisu dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter i Vijeće ne nalazi nikakav razlog da povjeruje da će novi podnesci stvoriti takav teret obrani da bi se time opravdalo odbijanje da se oni sada dodaju popisu. Vijeće, stoga, smatra da je u interesu pravde da dva dokumenta iz Dodatka E Zahtjevu doda popisu dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter.

Uvrštavanje dokumenata u spis

13. Što se tiče tvrdnje obrane da je tužiteljstvo neprimjereno identificiralo kao žrtve osobe navedene u dokumentima predloženim za uvrštenje u spis, Vijeće ne smatra da je izraz žrtva neprimjeren i konstatira da teret dokazivanja da su preminule osobe lišene života tako da su ubijene leži na tužiteljstvu.

14. Vijeće smatra da se dokumenti navedeni u Dodacima A-D Zahtjeva odnose na smrt osoba za vrijeme i neposredno nakon operacije "Oluja" i da su stoga relevantni na navode Optužnice iz točke 1 (progoni, uključujući ubojstvo) i točke 6 i 7 (ubojstvo). Osim toga, Vijeće je uvjeren da je tužiteljstvo pokazalo dokaznu vrijednost predloženih dokaznih predmeta koji se sastoje od tadašnjih zapisnika Republike Hrvatske i timova vještaka Republike Hrvatske i Tužiteljstva.

15. Kao što je uspostavljeno praksom ovog Međunarodnog suda, "poželjno je da dokumenti budu predloženi za uvrštenje preko svjedoka koji o njima mogu govoriti".²⁸ To omogućuje valjanu kontekstualizaciju dokumenata bez koje bi Vijeće moralo odlučivati o

²⁶ *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-T, Odluka po Drugom zahtjevu Tarčulovskog za uvrštenje u spis dokaznih predmeta neposredno iz sudnice s Dodatkom A, 7. travanj 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Boškoski i Tarčulovski*), par. 5.

²⁷ Veljačka odluka; Svibanjska odluka.

²⁸ Odluka u predmetu *Boškoski i Tarčulovski*, par. 5.

Prijevod

relevantnosti i dokaznoj vrijednosti prvenstveno na temelju samih dokumenata.²⁹ Što se tiče dokumenata navedenih u Dodacima A-D Zahtjeva, Vijeće smatra da se samo u rijetkim prilikama relevantnost i dokazna vrijednost može utvrditi na temelju samih dokaza.

16. S obzirom na tvrdnju obrane da nije propisno obaviještena o navodima u vezi sa žrtvama ubijanja navedenima u dodatnim dokaznim predmetima, Vijeće konstatira da je o tom pitanju odlučeno u nedavnoj Odluci po Zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci Daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo, donijetoj 9. listopada 2008.³⁰

17. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće

ODOBRAVA zahtjev da se dodaju dva dokumenta popisu dokaznih predmeta tužiteljstva na temelju pravila 65ter;

UVRŠTAVA u spis dokumente navedene u Dodacima A-D Zahtjevu koji još nisu uvršteni u spis;

UPUĆUJE tužiteljstvo da tajniku dostavi popis tih dokumenata, a tajnika da im dodijeli brojeve dokaznih predmeta i da strane u postupku obavijesti o dodijeljenim brojevima dokaznih predmeta.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjicrodavna.

/potpis na originalu/
sudac Alphons Oric,
predsjedavajući

Dana 25. studenog 2008.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²⁹ Vidi *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-T, Odluka po Zahtjevu tužiteljstva kojim predlaže za usvajanje dokumente sa svog popisa dokaznih predmeta po pravilu 65ter, 30. studenog 2007.

³⁰ Odluka po Zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci Daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo, zavedena 9. listopada 2008., par. 12, 15.